

[Bertel Dahlgaard.]

åbenbart, at der i alle lande forestår sådanne ændringer, at meget af det, hvorpå de nuværende militære ordninger hviler, inden længe vil være håbløst forældet. Jeg minder om, hvorledes i efteråret den norske statsminister offentligt udtalte, at man i denne overgangstid måtte passe på ikke at foretage investeringer, som måske i løbet af kort tid ville vise sig meningsløse. Det er ud fra samme synspunkter, vi tidligere i finansudvalget har advaret regeringen mod i for høj grad at binde sig ved langvarige kontrakter. Det forslag, der her er stillet, er udtryk for en efter vort skøn selvfølgelig tilbageholdenhed i dispositionerne på dette område.

Ændringsforslaget under nr. 291 bemyndiger forsvarsministeren til at påbegynde en gradvis nedsættelse af den militære tjenestetid. Den nuværende 16 måneders tjenestetid har jo en væsentlig del af sin begrundelse i opretholdelsen af de permanente beredskabsstyrker. Formentlig står det klart for de fleste, at hvis ikke uforudsete begivenheder indtræffer, kan dette permanente beredskab i sin nuværende form ikke i det lange løb opretholdes. Vi erkender, at reduktionen, for ikke at volde for stor forstyrrelse af organisatorisk art, må ske gradvis, og det er begyndelsen hertil, der stilles forslag om.

Jeg ønsker til disse ændringsforslag vedrørende det militære område at føje den bemærkning, at disse ændringsforslag ikke giver udtryk for alle de ønsker, det radikale venstre har med hensyn til reduktion af de militære udgifter, men et samlet udtryk herfor kan selvfølgelig først fremkomme, når de overvejelser, der foregår i det parlamentariske udvalg, er tilendebragt og den omorganisering af forsvaret, der forestår, skal bringes til udførelse. De ændringsforslag, der her er stillet, er et beskedent led i nødvendige finansielle besparelser og kun udtryk for en tilbageholdenhed med hensyn til militære bevillinger, som den overgangstid, vi befinder os i, gør naturlig og efter vor mening selvfølgelig.

Jeg beklager meget, at den høje regering ikke har kunnet tilslutte sig disse ændringsforslag eller eventuelt har kunnet anvise andre besparelser, som man måtte foretrække. Jeg har tidligere på udtalelser, der

er fremsat både fra regeringshold og forsåvidt også fra anden prominent side i finansudvalget, forstået, at man erkendte, at besparelser måtte ske både på det civile og det militære område.

Jeg har set i visse presseorganer, at man udtaler sig ret hånligt om de her stillede ændringsforslag. Jeg tilråder dog en vis forsigtighed i så henseende. Jeg minder om, at det netop i disse dage er to år siden, det radikale venstre foreslog at bemyndige forsvarsministeren til under hensyn til de foreliggende omstændigheder at nedsætte bevillingerne med 150 mill. kr. Forslaget afvistes også dengang med hånlige bemærkninger, men et halvt år efter var de tiltrådt af regeringen; venstre og de konservative har jo ikke siden følt trang til at foreslå besparelserne slettet, og havde man gjort det, ville det have været ensbetydende med tilsvarende øgede skatter.

Man skulle efter vor mening i det hele taget lige så godt først som sidst erkende, at produktionslivet og bevarelsen af social standard vil kræve de militære bevillinger reduceret. Man kan fortie det, men nødvendigheden vil banke på døren, og de tre partier kan ikke på dette område opretholde det nuværende militære system, med mindre betydelige midler tilskydes udefra.

For få måneder siden stod der i danske blade en meddelelse fra Norge om, at Norge havde måttet afslå at modtage for 300—400 mill. kr. flyvemateriel til tre nye jagerdivisioner. I stedet skulle Norge fra andre NATO-lande have de flyvemaskiner, der skal erstatte dem, som ordinært udgår. I det hele taget, hed det, havde Norge måttet bremse tilgang af militært materiel fra NATO-lande, fordi alene vedligeholdelsen af det kostbare militære materiel, som allerede var kommet til Norge, var blevet et økonomisk problem.

Jeg vil gerne bede den højtærede forsvarsminister om her i dag at udtale sig om, hvorvidt tilstanden ikke er en ganske tilsvarende for Danmarks vedkommende. Er tilstanden ikke den, at det nuværende militære system overhovedet ikke kan opretholdes uden meget store tilskud udefra? Jeg beder den højtærede minister udtale sig om, hvornår afklaring af dette forhold ventes at foreligge.

Jeg skal under den almindelige forhand-